

Бэлэмнэний бөлөххө тыл сайжыытыгар аһаһас дьарык конспегэ.

Иитээчи: Константинова Тамара Григорьевна

Дата: 24.03.202

Тема: «Саас иһэр»

Сыала: Ситимнээх сананы сайыннарыы, саха дорһооннорун чинэтэн билии.

Соруктара:

- Оһо дорһооннору, ситимнээн толкуйдаан, онорон керен кэпсиирин, үлэни толорорун ситиһии.
- Айар дьобурун сайыннарыы.
- Бэйэ-бэйэһэ кемелесууу, бииргэ үлэлииллэрин ситиһии.

Предварительнай үлэ: Сааскы айылһа кестуутун, пластилинография.

Туттар тэриллэр: мнемотехника-таблица, нейроскаалка, дорһооннорунан предметтар, уруһуйдар, слайд, ТСО, картинка, схема, пластилин, доска(индивидуальной). Жест театра: тураах, баһа, конверт доски-пластилинография.

Дьарыкка туттар сурун ньымалар:

1. Мнемотехника
2. Сторителлинг-интерактивный метод.
3. Пластилинография.
4. Нейроскаалка.

Сана тыл:

-Кыаһаан

быһаарыыта: (холобур ейдебуллэр)

- Кииһи тас кесуттэ-кыаһаан.
- Муус кыаһаан-ледяные сосульки, кыаһаан муустар уескээбиттэр.
- Кыаһаан муус буолбуттар айан аттара, кыламаннара, сизэннэрэ.
- Оһо сааскы хаарга текунуйэн-оонньоон, бутуннуу муус кыаһаан буолбут.

Дьарык барыыта:

Утуе кунунэн! (тегуруччу олбоххо олороллор, ыалдыттардыын дорооболоһон баран) муз. эргийэннэр, олороллор олбоххо.

д/о: «Куну тэннээн, холоон эт»

-Кун аранас (ньээм , колобок)

-Кун мичээрдиир (ийэ, эбээ)

-Кун бэһиэлэй, кердеех (клоун, ырыа, ункуу)

-Кун ип-итии (оһох, уот сылаас танас)

-Кун сандаарар (лаампа, ый, сулус)

- Тылга эрчиллии
- «Саха дорҕооннорун сепке эт, уур».

Предметтар: этуук, утулук, ньюоска, эһэ, баа, танас.

-«Дь»-хоһоон.

- Сомоҕо домох-дифтонна.

-Тумсуу кэмигэр «куотар» киһини туох дииллэрий?

-Наһаа ымсыырбыт, сизэн бабарбыты туох дииллэрий? (дьэдьэни ыаҕайаҕа дьэдьэни кербут)

-Дьиэҕэ дьонугар кемелечер обону туох дииллэрий? (Дьиэ)

-Олус уербут, наһаа уербут? (уербут)

-Оболоор, бу тыллар тугу санаталларый? Чалбах, бадараан, чабыл кун, тураах саната...(саас).

(сааскы сана, тураах саната иһиллэр)

Тураах киирэр, (илии театра)

-Утуе кунунэн, оболоор! Мин сааһы аҕалаары эрдэ кэллим.

-Тураах, эһиги элбэх буолан тэннэ кэллигит дуу? Соботохтуу дуу? (биигэ,тэннэ).

-Оччоҕо «Тураахтар элбэх буолан тэннэ кэллэхтэринэ-сылаас саас буолар»-диэн билгэлииллэр.

-Оболоор, эһиги миигин билэр инигит? (оболор: билэбит кэпсээннэ, хоһоонно, таабырынна, остуоруйаҕа «Тураах хайдах хара буолбутай» (саха остуоруйата), айылбаҕа, таһырдыа кереечулэр)

-Угэ: «Кейуехтуурун аанньа куех киһиргэс» Кун Дьирибинэ.

(быһа тардан 2 оҕо ааһар)

«Тураах уонна баһа»- илии театрынан иитээччи кердерер

-Оҕолоор, махталларын, мин эһиэхэ кэһии аһаллым.

(Баһаны атаараллар).

(Турааһы олордоллор)

Худуоһунньук хартыына «Саас иһэр»-Сергей Дорофеев улэтэ.

-Саас туһунан слайд (3 кэрдиис туһунан кердеруу, билиһиннэри)

1-Тунал саас; 2-Хара саас; 3-Куех саас.

Физкультминутка: Чабырһах: «Туруйа сыммыта» (нейроскаалка-1 оҕо, атыттар хамсаналлар) (1-5 ахсаан)

- Хоһоон «Саас иһэр» (мнемотехника, сана уерэтии).
- Муус кыаһаан-тылы чинэтии саас туһунан этиилэри этэллэр.
- Суһуеххэ улэ-биирдиилээн лиискэ улэ.
- Кыаһаан- фишканан улэ.
- Пластилинография «Саас иһэр»-хартыына оноруу (оҕо бэйэтин баһатынан онорон, мэһийэр, сыбыыр, коллективнай улэ).
- Быыстапка «Саас иһэр»- «Пластилиновая галерея» (коллективнай хартыына атыгар, индивидуальной эрдэтээнни улэлэрин уураллар)
- Кунду ыалдыттар! Биһи быыстапкабытыгар ыалдыттаан! Тураах кыттыһар, атаараллар.
- Рефлексия
 - Бугун тугу себулээтигит? Ордук тугу?
 - Махтаньяһын!
 - (ытыс таһыны).